



DEBRECZEN

független és 48-as politikai napilap.

1913. XLV. évfolyam.

5-ik szám.

Szerda, május 28.

Előfizetési ár szétküldéssel:	
HELYBEN:	VIDÉKEN:
Egy óra 1 korona	Egy óra 1 K 50 f.
Negyedévre 3	Negyedévre 4 K 50 f.
Félévre 6	Félévre 9 K — f.

Felelős szerkesztő:
NOSZLOPY TIVADAR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Darabos-utca 7. szám.
Telefon: 412.

A gyufaadó.

Az osztrák pénzügyminiszter kellemetlen hírrel lepte meg ausztriai szomszédainkat: egy új adó tervezésével, melyet a gyujtokra akar kivetni és a melytől kezdetben 15 millió K bevétel biztosítását reméli évenként az osztrák állampénztár részére.

Az adó hírért a közönség érthető ellenszenvvel fogadta, mert a fogyasztási adónak ez a fajtája ismét a legszegényebb osztályokat sújti a legérzékenyebben. A módosabb körökben a gyujtófélek használatát mindinkább csökkentik a villamos áramnak világítási és fűtési célokra való felhasználása; de ahol nincsen a gyujtót helyettesítő eszköz vagy anyag, ott a gyujtó fogyasztásról ezennél sem lehet lemondani és kétségtelen, hogy gyujtó eszközre a legszegényebb osztályoknak is épügy szükségük van, mint a jobbmóduaknak, amelyek pedig az adó terhét kedvezőbb anyagi helyzetüknél fogva kevésbé fogják megérezni.

Az adót drágábbra tervezik, mint más államok gyujtóadójának tételeit; így drágább lesz az, mint pl. Francia-, Német-, vagy Olaszországban, mert a kelendőbb fajták, a kétfilléres skatulyák az adó következtében circa száz százalékkal fognak megdrágulni.

Kellemetlenül érinti az adóterv az osztrák gyujtóipart, mely az adó következtében a fogyasztásnak nagy mértékben való csökkenésétől fél. Az osztrák gyujtógyárak 1911-ben 90,000 métermázsa gyujtót exportáltak 4.4 millió korona értékben és ez a szám a múlt évben még jobban emelkedett.

Ez az adó azonban nem az első erős csapást jelenti az osztrák gyujtóipar számára. Először elvesztette a fogyasztó piacait, a kisebb Balkán államokat, amelyek egymásután hozták be

a gyujtó monopóliumot; azután a foszforos gyujtók gyártásának eltűlése mért rá újabb ütést, most pedig az adó következtében fenyegető fogyasztási csökkenésen felül attól is félni kell, hogy egyik legjobb fogyasztó területének, Törökországnak egy nagyrészt is elveszti, mert a Balkán állam a gyujtómonopóliumot előreláthatólag ki fogja terjeszteni a Törökországtól most elhódított területekre is.

Egy másik iparágat is érzékenyen sújtana az új adó. A törvénytervezet ugyanis a kormánynak jogot ad ahhoz, hogy rendeleti úton szabályozza az automatikus gyujtó szerszámok és más gyujtó árak kérdését is. Ausztriában 1909 óta több bécsi és prágai gyár készít ilyen gyujtó szerszámokat és ezeknek a gyáraknak napi termelése tízezer darabot tesz. Az előállított készülékek nagyban eladási ára darabonként 1 K 60 fillér. Már régebben történt kormánykörökben olyan kijelentés, hogy a gyujtó szerszámok megadóztatása darabonként 1-2 koronával fog megdrágítani. Ez az adó azonban annyira megdrágítaná a készülékeket, hogy ennek következtében ez új iparág teljes hanyatlása elkerülhetetlen volna.

A gyujtó megadóztatása végül a közvetítő kereskedelemre is megterhelést jelent, mert egyrészt nem lehet tudni, hogy az adónak a közönségre való elhárításra mennyire fog sikerülni, másrészt a gyufafogyasztás előreláthatólag kissebbedni fog s így a gyufatársaságokból eredő üzleti nyereség is meg fog csappanni.

Bennünket magyarokat is joggal megijeszthet az osztrák részről tervezett új adó, mert annál a példás egyetértésnél fova, amellyel az osztrák és magyar kormány a közönséget egyformán szokta a legkülönbözőbb terhekkel elhalmazni, biztosra vehetjük most is, hogy nálunk sem fognak sokáig késni az új adó behozatalával.

Tilos a fegyverviselés

A közgyűlési határozat életbeléptetése.

Mindenki emlékezhet még a Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága egyik utóbbi időben tartott közgyűlésének azon határozatára, mely kimondta, hogy a fegyverviselést az egyik e tárgyban keletkezett belügyminiszteri rendelet alapján korlátozni fogja és az erre alkotott szabályrendeletet már június hó közepé táján életbe is lépteti.

A szabályrendeletet mindenki csak a legnagyobb örömmel fogadta és fogadhatja Debreczenben, hiszen a gyakorlat megmutatta, hogy az ily erőlyes intézkedések mily sok szerencsétlenségnek és bajesetnek vettek már elejét, miután ily körülmények között a fegyverekhez hozzájutni is sokkal nehezebb. Ebben a tárgyban ma jelent meg a rendőrfőkapitánynak a város közönségéhez intézett hirdetménye, amelyet a következőkben adunk:

1562/1913. rfk. szám.

HIRDETME NY.

Ertesítem a város lakosságát, hogy Debreczen sz. kir. város területére a fegyverviselés korlátozása tárgyában 88/5049.—1911. sz. alatt helyhatósági szabályrendeletet alkotott, a mely szabályrendelet értelmében folyó évi június hó 10-től kezdődőleg a város területén bármilyen alakú, vagy szerkezetű lőfegyvert, botfegyvert és törősbótot utcán, nyilvános helyen csak az viselhet és hordhat magánál, aki erre nézve a rendőrségtől engedélyt nyer.

A fegyverviselési engedélyek a rendőrség Szent-Anna-u 9. sz. alatt levő épülete 1. emelet 17. számú szobájában díjtalanul állíttatnak. A fegyverviselésre, illetőleg fegyver hordására nyert engedélyt a tulajdonos, ha fegyverrel jár, mindig magánál tartani és a rendőrközégek felhívására bemutatni tartozik.

Aki folyó évi június hó 10-ke után rendőri engedély nélkül lőfegyvert, botfegyvert, törősbót

A „Bikszádi” Gyógy-ásványvíz természetes

Egy üveg Bik-zádi víz kapható minden fűszeres boltban 32 fillérért, tíres üvegért visszafizetnek 8 fillért. Árjegyzéket kívánatra küld.

vegyi alkotórészeinél fogva a legjelesebb Gyógyhatása fölülmulja a hasonló természetű kulföldi ásványvizeket. Hurutos bántalmaknál páratlan. Az ideitermésű ásványi borral vegyítve kellemes ital.

„BIKSZÁDI” GYÓGYFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA.

Vizvezeték, Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz.

csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jóbarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

tot visel vagy tart magánál, kihágást követ el és a rendőri büntető bíróság által a fegyver elkobrásán felel, 5 napig terjedhető elzárással és 100 kolonáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

Debreczen, 1913. május hó 6-án.

Rostás István,
r.-főkapitány.

À Berlin!

1870. év augusztus 3-án verőfényes nap virradt a harcolásban égő Párisra «Győzelem!» kiáltják egymásnak az emberek s a boulevardokon rendkívüli lapkiadásokat osztogatnak, a melyek III. Napoleon diadonális hadseregének győzelmét hirdetik. Az egész francia főváros örömmámorban uszott, minden ember a Saarbrückennél kivívott fényes diadalról beszélt.

«À Berlin! à Berlin!» hangzott végig az utcákon. Végtelen elbizakodottság szállta meg az embereket.

Valójában pedig nem történt más, mint az 1870—71. háború kezdetét jelentő kisebb hátszéli csatározás, mely eelő az ügyes németek kitértek.

Poroszország megerősödése s az 1866. évi győzelmes hadjárata Franciaország ellenséges irigykedését a végtelenségig fokozták. Azt hitték, hogy egy győzelmes háborúval Németország felett a hatalmat kézhez ragadhatják. Tehát papíron megcsinálták a mozgósítást és megüzentelek a háborút. Franciaország hadvezérei a legfantasztikusabb tervet eszelték ki. Bizonyosnak vélték, hogy Ausztria támogatása nem marad el s hogy a délnémet államokat szakadásra bírják.

Mindebből csak annyi valósult meg, hogy a francia hadsereg békelelétszámmal nekivágott a hadjáratnak.

A háború megkezdődvén, III. Napoleon csakhamar eláll a támadólagos fellépéstől s most látja csak be, hogy meggondolatlan lépés volt békelelétszámmal háborút kezdeni.

A német hadsereg ezalatt teljesen elkészülve, teljes hadijétszámmal, lassu, nyugodt mozdulatokkal kerítette be a franciákat előbb Metz-nél, majd Sedan-nál.

Párisban elhai az «à Berlin!» kiáltás, min-

denki a főváros megmentésére gondol. Hiába hívják be a tartalékosokat, minden erőfeszítés hasztalan.

Franciaország kénytelen meghátrálni s Frankfurtban lezázó békét köt. Németországnak átengedi Elsass-Lotharingiát és 5 millió hadikárpótlást fizet.

Maga III. Napoleon testében-lejekben megfőrtve, kardját Vilmosnak adja át.

Ezzel Franciaország kénytelen bejárti, hogy Németországgal szemben a harcot fel nem veheti. De a Napoleon Bonaparte által felkerbácsolt harci kedv ezzel sem szunnyadt el s a Németország elleni irigység gyűlöletté fokozódott s lassanként új remény csillog a legyőzött franciák szemében, a «revanche» reménye.

Hirtelen áldozatkész lesz a francia nemzét. Új hadsereget épít fel a legmodernebb alapon s csak várja a pillanatot, hogy leszámoljon az elbizakodott, hatalmas Németországgal.

Hasztalan nyugtatta Vilmos császár békejobbját, a hoszuvágy napjainkig fennmaradt.

A modern francia hadsereg azonban mindjobban hanyatlók. A gyenge szaporodás miatt a létszámevelés lehetetlen. 1912-ben Németország békelelétszáma 150.000 emberrel több, mint Franciaországé. A hadsereg fegyelme ingadozó, az engedelmség lanyha.

A francia kamara belátta, hogy ily viszonyok között Franciaország nem tarthat lépést Németországgal. Tehát vagy lemondani a revancheról, vagy behozni a hároméves szolgálatot.

Ily viszonyok között jött létre a hároméves szolgálat újraéledése.

Nem szabad csodálkoznunk a francia kamara ily elhatározásán, mert kevés és gyenge anyag az, mit Franciaország hadseregének nevez. A hároméves szolgálat a fejlettség lehetőségével Franciaországra nézve fejtehetően jobb, mint a kétéves szolgálat e nélkül. Természeteszerű, hogy a hároméves szolgálat behozatala nemtetszést szült a katonakötejeseknél, de különösen a visszatartott 1910. évfolyambejelenél.

De vajon ki hitte volna, hogy ez valóságos forrongásban fog nyilvánulni? Ki merete volna gondolni, hogy katonák tüntethetnek az utcákon?

Páris, Toul, Belfort stb. szomorú példái egy hadsereg hanyatlásának. Ez a modern francia hadsereg méltó okot ad az aggodalomra; fé-

lelmes tünet ez Franciaországra nézve, mert ha a francia hadsereg így halad a boszuállás útján, akkor csak jajszóként fog hangzani a régi, elbizakodott harc kiáltás: «à Berlin!...»

Obsitos.

A Balkánról.

Szerbek a bolgárok ellen.

Bérsből, diplomáciai körökből írják: Szerbia semmit sem akar átengedni Bulgáriának az általa elkapott területekből. Szerbiában rendkívül harcias a hangulat a társadalom minden rétegében. Biztosan számítanak arra, hogy komoly konfliktus esetén Görögország Szerbiával fog tartani és azt remélik, hogy Bulgária nem érzi majd magát elég erősnek arra, hogy e két állam ellen külön-külön harcba szálljon, tehát semmiesetre sem megy el a végsőkig. A bécsi szerb követ, ki Belgrádba utazott, még nem tért vissza állomáshelyére. A követ utazásának célja az, hogy a szerb kormányt informálja arról, hogy milyen lesz Ausztria-Magyarországnak magatartása abban az esetben, ha Szerbia Bulgáriával háborúba keveredne. A követ ezenfelül megbeszéli kormányával a kereskedelmi szerződési tárgyalásokat is, melyeket a jövő héten újból megkezdének. Az előzetes béke megkötését e hét végére várják.

Belgrádból jelentik: A közvélemény egyre határozottabban foglal állást Bulgária ellen, a minnek a nyomása alatt a szerb kormány még e héten okvetlenül elhatározó lépést tesz. — Amennyiben nyíltan és határozottan tudtára adja a bolgár kormánynak, hogy a szövetségi szerződést revíziókat kell alávetni. A szerb-bolgár határ kérdése kedden, legkésőbb csütörtökön a skupstiniában is szóba kerül. A szerb képviselők körében kijelentik, hogy a szerb kormány abban az esetben, ha Bulgária a szövetségi szerződés revízióját visszautasítaná, erre a szerb csapatok által megszállott területeknek a bekebelezésével fog válasszolni és erre már az összes lőkészületeket megtette.

Röpirat a bolgárok ellen.

Belgrádból jelentik: Profics Sztoján belügy-

Látogatás a „Vajdá“-nál.

Írta: Noszjopy Tivadár.

Faluszemesen, a vasúti állomással éppen szemben van egy kis nyaraló, melyben Eötvös Károly, tudatunk eme kitűnősége 1311 minden évben a nyarat.

Balatonboglarról átjártam Faluszemesre, mely a nyaraló környékére van innen vasúton és meglátogattam a nagy «Vajdát». Ő maga is így írta alá ezt a képes levéljező-lapot, melyben tudatta, hogy: «számára mindig itthon van a Vajda.»

A kis, három szobás nyaralójának dolgozószobájában fogadott Eötvös Károly, s ajg hogy helyet foglaltam, megkínált szivarral, ő maga pedig pipára gyújtott s így diskurálgatott az elmúlt időről, érdekesebbnél-érdekesebb történeteket mondva el.

Rokonomról, néhai Noszjopy Tamás, noszjopi földbirtokról is megemlékezett, aki neki írt barátja és birtokos társa volt Veszprémmegyében s akivel sok kellemes napot töltött el. Tamás napját minden évben megünnepelték a noszjopi kastélyban: ott volt a vármegye színe-java, ugy-zintén híresek voltak a szüreték is Somlyó-hegyen, ahol Tamás bátyjának igen szép szőlője és pincéje volt.

— Hej, őcsém! régen volt az, mikor mi ilyen ünnepélyes alkalmakkor a mulatozás mel-

lett megyei dolgokat is tárgyaltunk, sőt az országos politikával is foglalkoztunk. Tudod, más világ van most! Az emberek is mások; nem lehet hinni már senkinek! Azok a régi jó idők letűntek, elmuhtak örökre; szegény jó Tamás barátom is régen ott porlad már a családi sírboltban, a noszjopi temetőben. Ajg van már egy-kettő az én veszprémmegyei kortársaim közül, nemsokára én is elköltözöm. Hidd el őcsém, nem is bánom megutáltam ezt a komisz világot!

Ezután egy nagyot sóhajtott; kiverte pipájából a hamut s ujra réggujtott és tovább beszélt.

— Tudod őcsém! az én őseim is jó magyar emberek voltak, mint a tiéd; sohasem voltak labancok; de nem is kaptak ám a cészártól domonumokat! Az Eötvös-családnak Abauj-, Gömör- és Borsodvármegyében voltak ősi birtokai: azonban egyik Eötvös ellen, mivel Thökölynek volt a híve, nota pert (nota int delitas) indítottak, amelynek fej- és jószágvesztés szokott a vége lenni. A kuruc Eötvös ez elől a Hajdúságba menekült s Szoboszlón halt meg 1716-ban, az akkor dühöngött pestisben. Ennek a kuruc Eötvös Jánosnak volt fia Ferencz, aki Nagykőrösön református lelkész volt s akitől az én ősapám származtak le.

Eötvös Károly anyja Hódossy-leány volt s az egykor Somogyban, Gige községben lakott

s Hódossy János és Hódossy József birtokosokkal rokonságban állott. Hódossy József — amint Eötvös beszélte — nagy méhészt volt, amit igazol az is, hogy 1854-ben 350 mézsa mézet termelt. Ebből a Hódossy-családból származik Hódossy Lajos, aki Győrben a királyi itélőtábjára emleke.

Somogy-, Zala- és Veszprémmegyéknek multját és családjainak történetét jól ismer Eötvös Károly; a régmúlt időkbe vonatkozólag igen sok érdekes dolgot beszélt el nekem.

A 14. és 15. században hatalmas szerepet játszó tóthi Lengyel-családnak birtoka 204 faluból állott; de ez a család sohasem volt jó hazafi, királypártiak voltak mindig, — mondotta Eötvös Károly.

Nagy lelkesedéssel beszélt azonban az egykor hatalmas Csobánvári uráról, a kiváló magyar hazafiról, Gyakaffy Lászlóról és vitéz kortársairól, jobbarátairól: Thury György volt nagykánizsai várkapitányról, Dobó Istvánról, Eger várának hős védelmezőjéről és Zrínyi Miklósról, a szigetvári hősről.

Miksa császárnak magyar királyi koronáztatása alkalmával fényes hangversenyt rendeztek 1563-ban Pozsonyban, amelyen Európa összes vitéz lovagjai megjelentek. Ennek a lo-vagversenynek az volt a célja, hogy a híres magyar vitézség fényét elhomályosítsák, hogy

miniszter, ki néhány nap előtt Bajkánikus név alatt röpiratot tett közzé az albán kérdéssről, új röpiraton dolgozik. Ez az újabb röpirat, mely még e hónapban megjelenik, a legújabb bíráltnak veti alá Bulgáriának Szerbiával szemben tanusított magatartását.

Skutariit elhagyták a montenegrók.

Bécsből jelentik: Az Alb. Kor. jelenté Skutariitól, hogy ott már csak néhány montenegrót tartózkodik. A montenegrói csapatok a Taraboson, a Bojana-folyó két partján és Vrakonál, Skutariitól északra hét kilométernyire állnak. A mirditák területén, valamint Orozinál és Pukanál még mindig szerb csapatok állnak.

A balkán béke.

Londonból jelentik: Tegnap este a balkáni államok és Törökország békedelégátusai együttes ülést tartottak, melyben a balkáni államok delegátusai biztosították Nizami basát, a török delegáció vezetőjét, hogy a szövetséges államok egyike sem tervez újabb változtatásokat javasolni a békefőjuttéteken azokon kívül, amiket már előterjesztettek. Ezt a kijelentést a megegyezés felé való fontos lépésnek tekintik, mert a török delegátusok attól félték, hogy ha újabb változtatást koncedálnak a határak, akkor a balkáni államok további követeléseit hárították nem fogják ismerni.

Kitüntetés a szerb hősöknek.

Belgrádból jelentik: A hivatalos lap királyi ukázt közöl, amely szerint számos szerb tiszt az eljenséggel szemben tanusított hősiesség elismeréseképpen kitüntetésben részesül. A legfőbb kitüntetést, a csillagos Karagyorgyevics rendjelet Sándor trónörökös, Arzen herceg, Putnik tábornok, számos törzstiszt és Pavlovics füzérségi főhadnagy, az arany vitézségi éremet pedig György herceg kapták.

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban:

Darabos-utca 7. sz.

lássá mindenki a külföldi lovagok ügyességét, amely messze meghaladja a magyart.

Azonban a rendezők ezt az örömet nem érhették meg, mert a vitézi lánzsavetésben az összes külföldieket jegyőzték a magyarok, akiket most a királyné egymás elleni viadalra készítettek, hogy mutassák meg, melyik lesz a győztes? Csak az országgyűlés beavatkozása folytán maradt el ez a mérkőzés, mert az országának szüksége volt arra a két kiváló vitézre!

— Látod öcsém, milyen huncút volt a német mindig! De voltak mindenkor jó hazafiak!

Főlemjítette ezután Pálóczi Horváth Ádámot, ezt a kuruclelkű költőt, aki a nemzeti szellem ébrentartásának szentelte életét; aki Balatonfüreden lakott, majd első neje: Orosz Jozsefa elhalván, a somogyvármegyei Nagybajomba költözött.

Arról a híres Thury Györgyről, aki Nagykanizsa várának volt kapitánya, szintén sokat beszélt a Vajda: azonban — mint mondotta — sem ennek, sem kiváló korlársának, Gyulaffy Lászlónak — aki később itt hagyta rengeteg birtokát s várát s Erdélybe költözött — vitézségéről hallgatnak a krónikák. Csak a titkos levéltárak ejsárgult lapjain találhatunk érdekes adatokat e kiváló férfiakra vonatkozólag.

Közelegetvén az én vonatomban, elbucsuztam a Vajdától; az a két órai idő azonban, amelyet nála töltöttem, örökké emlékezetemben fog maradni.

Amerikai képek

Belle Americaine.

Debreczen, május 27.

Akinek van annyi ideje, hogy megálljon a kirakatok előtt, a papírkereskedések és trafikok kirakatában unos-untolan láthatja az aniz-kártyáknak azt a tipikus fajtáját, amelyről a valódi, hamisítatlan amerikai szépség mosolyog a járőkelő fejé. Majd mind rövidszoknyás, fiatalú «college girl», majd mind ékszerrel tejeaggatott, kivágott ruhás dollárkirálynő kacérkodik velünk, de bármily formában jelentkezzék is, mindig ugyanaz. Ha szerelmesen simul valamely borotvált arcú jenkihez, ha ábrándosan nézelődik a hullámos tenger partján, virággal, vagy lovagló csorral a kezében, gyalog, vagy száguldó automobilon; mindig és mindenkor ugyanaz a típus, amely már szinte ismerőse az embernek.

Igen-igen ez ő: az amerikai diadalmas szépség-ideál, a «belle americaine», élő bizonyossága annak, hogy a divat már nemcsak a ruhát, hanem magát az embert is mennyire át tudja alakítani. Aki figyelmesen szemügyre veszi ezeket az aniz-kártyákat és az amerikai képes folyóiratokat, avagy módjában volt megfigyelni az élő modelleket, tisztán látja ennek az étalakulásnak külső formáit. A tengeren túl Éva már jó egy-két évtizede nem az a típus, aki volt. A nagy formák, a kifejező nemes vonalak, a régebben annyira megcsudált finom detailek lassanként teljesen ejmosódtak s észrevétlenül helyet adtak a karcsúságnak, a törekény sugár termetnek. Az arc ovális, gyermekes kifejezésű, a szem tekintete ábrándosan kacéi a karcsúságnak valami pikáns, ajg észrevehető ényalatával.

Aki pedig azt kérdezi, hogy mi teremtette meg a «belle americaine» típusát, az nagyon sokféle választ találkozik s ugyanannyi problémán törheti a fejét. A cinikus világt az mondja, hogy a pénz és kultúra mindent megszépít a világon. Van benne valami igazság, de szépségtípust még se bankár, se művész nem teremtett. Mindkettőnek — modellre van szüksége. Némely természettudós és orvos az antialkoholizmusban és a husevésnek a minimumra való redukálásában keresi a titok nyitját. A megoldáshoz mindenesetre az jár legközelebb, aki a «belle americaine» eredetét az anglo-america és az amerikanizmus egymást megértő exotikus frigyében keresi. A diadalmasan hódító sport és az ennek jegyében átalakuló női divat voltak a házasság szerzői. Amerika ejebb utazozta, majd visszahozta Angliát az athletika terén s az a szeszony termete egyik generációról a másikra vesztett Wateau-szerű puha, gömbölyű formáiból. Megzmosodott, megcsontosodott; sóvány karcsu alak lett belőle s elszégyelte magát a krinóin abroncsában, irtószattal dobta le magáról a túrúrt, hogy ejebb a normális, később pedig az eleinte furcsa, de annál praktikusabb fűs, szűk szoknyában külsejével is egyre közeledjek a terti hoz.

Es győzött a sport és győzött a divat. A szuverén Páris után Európa valamennyi metropolisza eggedelmesen hódolt meg London és New-York előtt s míg az előbbi erkölcsével és szokásaival, az utóbbi asszony-típusaival diadalmasan vezet a huszadik század minden modern társalmában: New-Yorkot egyébként is találatlan neveztek el olvasztókemencének. Ebben a maga nemében sajátságosan egyedül

álló vácsban hihetetlenül gyorsan alakul át az odaözönlő sokféle emberfaj. A bevándorló családok a következő generáció már hamisítatlan amerikai típusokkal képviseli. Azaz, hogy csak képviselnie, ha mindenütt megvojná ez a következő generáció. Mert ebben a tekintetben nagy bajok vannak Amerikában, sokkal nagyobbak, mint Franciaországban. Néhány év előtt New-York egyik előkelő negyedében épült bérházban a gyermekek arányszámát akarván megállapítani az ott lakó huszonkét családban összesen három gyermeket olvastak össze. S ez nemcsak szociális nézőponthól figyelemreméltó körülmény, hanem egyik főtenyezője a «belle americaine»-típus kialakulásának. Az egekans gyermektelenség ostoba dicsérete, az egykénél is önönzőbb társadalmi perspektíva szülője lett a modern női szépségnek, a «belle americaine»-nak, a nálunk is kézzel-járbal utazott, hideg, szenvedelem nékjüi furcsa bájnak, az izomasszonynak, aki szereti az élet örömeit a társaságot, az urát, a standarel bizonyos fokán egyetlen gyermeket, de legjobban és mindenekelőtt — magamagát...

Ráró.

Bonyodalom egy kerékpár körül.

Hol van a bicikli?

A kikölcsonzés vége.

Derék kis bonyodalmat okozott egy, a napokban használatra kölcson, aztán pedig javításba adott kerékpár, amely e közben a két művelet közben a kámfor példáját követve, — nyomtalanul ejfünt, egyedül hagyva a feleket, már min a tulajdonost, kölcsonzót és javító céget, akik viszont a rendőrségre hárították azt a kellemes fejadatot, hogy a kámforra vált kerékpár hollétét kinyomozza. A furcsa kis esetről az alábbi tudósításunk számol be részletesen:

Móré István helybeji jakos néhány nappal ezelőt kölcson adta 240 korona értékű kerékpárját Katz Miklós iten lakosnak, aki a gépet azzá a feltétellel, hogy az azon levő kisebb természetű hibát kijavíttatja a Rosenberg és Hammer céggel, azonnal át is vette azután pedig — dolgát ejvégezve a géppel — elvitte azt a jezett céghez javíttatni.

Móré Istvánnak eközben szüksége lett volna a gépre, ezért a Katz információt nyomán beállított a Rosenberg és Hammer céghez és kérte biciklijét. Nagy lett azonban megjepeése, mikor azt hallotta, hogy azt már Katz ejvitte.

Azonnal Katzhoz sietett, akinek a hajóttakat előadva, azonnaj követelni kezdte biciklijét. Ez azonban szilárdan megmaradt amejlett az állítása mejjett, hogy a kerékpár a cégnél van javítás végett. Móré erre még egyszer elment a céghez érdeklődni kerékpárja iránt, ott azonban ismét az előbbi választ kapta.

Mután Móré biciklje sorsa fejj a jejtellesebb kétségben volt itagya, a mai napon 75-ment a rendőrségre, ahol tejjelentést tett Katz Miklós ellen lopás, illetve sikkasztás miatt, után az a gyanuja, hogy Katz volt a varázsló, aki kámfort csinált gépeből.

A rendőrség a bonyolult ügyben megindította a nyomozást s így remélhető, hogy a vitétet szinbe burkolt esetre nemsokára világosság derül.

A Lukács-Désy-per.

Ujabb vádak, új tanúk.

Lukács nem jelent meg a tárgyaláson.

Budapesti tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 27.

Amit feszült érdeklődéssel várt az egész ország, a nagy per ismét megindult.

Ma reggel 9 órakor dr. Balogh György tárgyalási elnök komoly ünnepléssel jelentette be a zsúfolt tárgyaló terem közönségének:

— Tárgyalni fogjuk a nyilvános rágalmazás és becsületsértéssel vádolt Désy Zoltán bűnügyét.

A nagy per felújítása elsőrendű politikai és jogi érdekesség, az egész világ figyelő szemének centrumába állítva. A budapesti ítélőtáblának oly szenzációs végzése új medret ásott az az egész magyar közéletre kiható pörnek. Kiterjed a bizonyítás jogi formákkal eltakart tényeire is, melyeket a felsőbb bíróság parancsára nem lehet többé kivonni a nyilvánosság ellenőrzése alól.

Óriási érdeklődés kísérte eddig is a Lukács-Désy ügy minden fázisát, amely ugyszólván elmentáris erővel tört ki ma az új tárgyalás megkezdésekor. A közönség jóformán megstromolta a törvényszéki palotát, amelynek környékét Balogh György elnök rendelkezése folytán a rendőrség tartott megszállva.

Élénk megbotránkozásra adott okot, hogy az elnök a sajtó munkásain kívül mindössze hetven jegyet bocsájtott a nagyközönség rendelkezésére. Nagyon természetesen, ezek is nagyrészt a politikai és közéleti vezetőknek jutott. A közönség soraiban megjelentek Károlyi Mihály gróf, Zichy Aladár gróf, Eitel Zsigmond, Szmeccsányi György stb. országgyűlési képviselők is.

Balogh György elnök pont 9 órakor vonult be bírótársaival, Langer Jenő és Kállay Miklós bírakkal. A vádat Sélly Barnabás főügyész helyettes képviseli, míg a védő padban Vázsonyi Vilmos mellett állunk az új védőtárs, Zboray Miklós országgyűlési képviselő Zalajka is.

A tárgyalás megkezdése előtt Sélly Barnabás főügyész helyettes bejelentéssel, hogy Lukács miniszterelnök fontos államügyek elintézése miatt a tárgyaláson meg nem jelenhet.

A bejelentés élénk megütközést keltett a tárgyalóteremben s általában alakult ki a vélemény, hogy Lukács miniszterelnök nem is akar megjelenni.

Miután Balogh elnök ismerteti az ügyet, a szokásos kérdések feltevése következik, amelyeknél Désy Zoltán kijelenti:

— Nem érzem magam bűnösnek. Amit állítottam, annak a felelősségnek tudatában tettem, amely minden ember kötelességévé teszi, a politikai és közéleti tisztaság és tisztesség megbecsülését és megvédését. A vád alapjául szolgáló okijelentéseimet és állításaimat annak idején parlamenti interpelláció alakjában akartam előterjesztetni, ennek politika uton utját állították, kénytelenül voltam tehát előjeleni velük ott, ahol az egész magyar nyilvánosság meghallgathatta.

Désy után Vázsonyi Vilmos védő teszi meg előterjesztését:

Kéri tanuképpen kihallgatni a már bejelenteteken és kihallgaltakon kívül még a munkapárt kasszájába illegitím módon befolyt 4 millió 800 ezer koronára vonatkozólag Károlyi Imre gróf, Ullmann Adolf, és Sándor Pál kihallgatását, akik részt vettek a «Magyar Bank» és «Kereskedelmi Részvénytársaság»-nál megejtett igazgatósági gyűlésen, ugyszintén kéri Andrassy Gyula gróf tanuként imégediztetését, aki annak idején mint becsületbíró szerepelt, Horváth Lászlóval és báró Fejérváry Imre, az országos munkapárt tagjainak kihallgatását arra vonatkozólag, hogy a Magyar Bank által fizetett összegek mely uton és módon jutottak a munkapárt kasszájába. A sószerződés és külkereskedelmi képviselők dolgaiban kéri kihallgatni Szevényi Vilmos volt államtitkár.

Vázsonyi Vilmos védő majd két órahosszat tartó előterjesztésében az eddigi vádakból és állításokból függetlenül újabb anyagot is halmozott össze és bizonyítani kívánja Désy Zoltán nevében, hogy hivatali presszióval, fizetésjavításra és előmenetelre számító vasúti tisztviselőket akarta cáfolni Lukács miniszterelnök Désynek a zalatnai ház megvásárlása és eladására vonatkozó vádjait. Kijelenti, hogy nemcsak a már megnevezett összegek folytak be illegitím uton a munkapárt pénztárába, de ezenfelül még tízenhat millió korona olyan pénz is, amelyet különböző bankok és társulatok a bizonyítás folyamán a majd megnevezendő koncesszióként a kormányznak fizettek. Erre vonatkozólag kéri ugyan csak még Jeszenszky Béla, báró Fejérváry Imre és Horváth László kihallgatását.

Vázsonyi előterjesztésére Sélly Barnabás főügyész helyettes válaszol. Legelsőben is tiltakozik az ellen, hogy presszió alatt álló hivatalnokokkal akartak volna cáfolni. Mellőzni kéri a védelem által előterjesztett újabb tanuként való bejelentések közül Károlyi Imre gróf, Sándor Pál, Ullmann Adolf és Andrassy Gyula gróf kihallgatását.

A védő és ügyész előterjesztések meghallgatása után Balogh György elnök a tárgyalást egyenegyed egy órakor felfüggeszti.

A mozi szkecs ellen.

Rostás főkapitány intézkedése.

Az «Uránus» mozi ellen lapunk tegnapi számban közöltük le azt a panaszos levelet, melyet a Nyíregyházán megjelenő «Szabolcs-nyereg» f. hó 22-iki számában olvastunk s amelyet egy ottani uriember küldött be, aki Debreczenben járt családjával s megbotránkozott az «Uránus» előadásain.

Minden kommentér nélkül hoztuk mi ezt a panaszos levelet, felhívtuk azonban rá egy tanács, valamint a rendőrfőkapitány figyelmét.

Az «Uránus» mozi által kért szkecs-engedélyt a rendőrfőkapitány a vásártér mozi részére már előre megadta. Most ugyanerre kért engedélyt az «Apolló», a rendőrfőkapitány azon-

ban meglagadta azt azzal az indokolással, hogy még a mozi mint ilyen értékes mutatóanyagokat ad, addig a mozi-szkecs legtöbbszörre értéktelen szindarabokat ad elő, frivol kuplékkal keverve, a szimpad technika fejszerezése nélkül s amennyiben így a mozi-szkecs sokkal olcsóbb, mint a színház, a rendőrfőkapitány a magasabb nivóju színházat félti a mozi-szkecsstől.

A rendőrfőkapitány indokolását szörj-szóra helyesnek tartjuk és kell, hogy annak tartsa minden jóerkölcsű érdekei bíró ember. A gyomot ki kell irtani, nem szabad engednünk azt, hogy a józóság és jóerkölcs rovására, pusztán haszonlesésből ilyen darabok előadását a hatóságok megergedjék.

Az «Apolló»-mozi felebbeszései élt a rendőrfőkapitány elutasító határozata ellen s ez az ügy legközelebb kerül másodfokú elintézés végett a városi tanács elé.

Semmi kétségünk arra nézve, hogy a főkapitány határozata megváltoztatva nem lesz; mindenesetre azonban sürgősen intézkedni kellene aziránt is, hogy az «Uránus» részére mozi-szkecs előadásokra kiadott engedély bevonassék.

HIREK.

— Napról-napra.

Népdal.

Cserebogár, sárga cserebogár,
Nem kérdelem én tőled mikor lesz nyár
Minek kérdném, ugylis érzem,
Porral tell tudom lépem,
S ha nem jó egy kicsi zápor
Meggebodek a — tisztaságtól ..

Yankee.

— Esperesi értekezlet. Ma délután a kollégium disztermében a tisztviselő református egyházkerület esperesi értekezletét tartottak, melyen a hónap megkezdődő közgyűlés elé kerülő ügydarabokat megbeszélétek.

— Utóállítás. Ma délelőt utóállítás volt a Pavillon-laktanyában Körner Adolf városi főjegyzőe indoklata alatt. A főszóráról emaradtak közül összesen hatan jelentek meg, akik közül kettőt besoroztak, négyet pedig elbocsátottak.

— Elismerés a város főkerítésének. Demecs Elemér, a város új főkerítésze csakhamar megmutarta azt, hogy méltó arra a bizalomra, melyre a város méltatta. A városház előtti területet a tavasszal is már szépen fejdísztette, a gnuppokat nefelejtsekkel és szebbnél-szebb tulipánokkal ültette be, most pedig, hogy azok már elvirultak, különféle színű virágokból gyönyörű szönyegeket készített, amelyek mindenkinek feltűnnek és igen tetszenek. Demecs Elemér főkerítésznek a magunk részéről is teljes elismeréssel adózunk, mint aki valójában kiváló szakismerettel bír; a város mindenesetre szerencsés választást csinált, amikor a pályázók közül őt alkalmazta.

Miért olvas reggeli lapot,
amikor a „Debreczen” tizenkét órával előtt számol be minden eseményről.

Szönyegeik, Papiánok, Fügönyök, ágy-, asztalterítők és Fianel takarók gyártása.

— Egy különös ajánlat. Debreczen város tanácsához intézve a mai napon egy beadvány érkezett, melynek benyújtója, Fenyvés Izsó biztosítási alkalmazott arra kéri a tanácsot, hogy mindazok ellen a tisztviselők ellen, akik pénzkezeléssel foglalkoznak, sikkasztás esetére biztosítsa magát a város. Egyszerre csak azt kéri, hogy a tanács elviileg foglalkozzék ezzel a kérdéssel s amennyiben hajlandó volna a biztosításba belemenni, ő erre nézve az ajánlatot megteszi. Ez a különös beadvány legközelebb a tanács elé fog kerülni, melyre már eleve is megjósolhatjuk, hogy Fenyvés Izsó ajánlatára egyáltalán nem fog reflektálni a város, amennyiben semmi szükség sincsen arra, hogy ilyenmódú biztosításba belemenjen. Ejtékintve ugyanis attól, hogy a városnak megbízható hivatalnokai vannak, nem csupán azoknak, akik pénzbeszedők, hanem azoknak is, akik pénzkezeléssel nem is foglalkoznak, t. i. a pénztári tisztviselőknél, övadékuk van letéve, tehát felesleges volna még azzal a kiadással is terhelni a város házipénztárát, melynek ügyis elég tehe van.

— Jegyzőválasztás Tetéllen. A hajdumegyei Tetéllenről jelent tudósítónk: Még 1910 december havában töltötték be Tetéllen az akkor megüresedett vezető jegyzői állást, mely állásra Szabó Gyuját választották meg. A választást törvényes határidőn belül megfelelően a közigazgatási bizottság a felelősség adatait bevizsgálva találtán, a választást megsemmisítette. Így a vezető jegyzői állás megüresedett Tetéllen, amely állásra a pályázatot újból megtartották. A választás napját holnap délutánra tűzte ki Ercegy Gyula főszolgabíró, mely szerint az új jegyzőválasztás június 7-én fog megtörténni.

— Kocsi a villamos előtt. Tegnap este a Péterfia-utczából az Egyházterre vezető útvonalon egy ur: kocsi egyenesen a villamos sínekre tért, akkor, amikor a villamos már egészen a háta mögött volt. A kocsi a hátsó ülésen egy kis fiú ült, akit halálos veszedelem fenyegetett. Ugy látszik, a kocsi a hátsó ülésen ült, mert különben nem hajtott volna a villamos sínekre és ha a villamos kocsi vezetője az utolsó pillanatban meg nem állítja a kocsiját, úgy a fogatot menthetetlenül elüti s a benne ülő kis fiú áldozatul esik. A villamos kocsi vezetője dicséretet érdemel, a fogatot hajtó kocsis eljén pedig vigyázatlan hajtás miatt meg kellene indítani az eljárás. Talán még ki lehetne nyomozni az illetőt, akinek a legveszedelmebb helyzetből szabadulva, sebes vágatva tovább hajtott.

— Prímadonnából az igazgató. A debreczeni színházról — amint tudjuk — most Nyiregyházián játszik Irmay Béla vezetésével. Egyki otan: újságíró felkereste Irmayt s kérdezte tőle, hogy pályázik-e Nyiregyháziáért. Irmay azt felelte: Igenis, viribus unitis! Hogy értsem ezt? — kérdezte az újságíró. Ugy, hogy Borbély Lijvel együtt fogok pályázni. A jövő héten lesznek erre vonatkozólag tárgyalások, a melyek eldönthetetlen eredményre vezetnek s akkor Borbély Lij színházgátló lesz Irmayval s a nyiregyházi színház befektetésével a társulatukkal vándorutra kelnek.

— Tilos a kupék folyosóján tartózkodni. A vasuti- és hajózási felügyelőség rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében tilos a vasuti kupék folyosóján tartózkodni. Tilos pedig azért, mert a folyosókon álldogáló, csevegő, cigaretázó és kíváncsiskodó utasok élő gátja a ki- és beszállás sima lebonyolításának s ezenkívül a korridorok vendégei megnehezítik az ékezőkocsikhoz való eljutást, pláne a dohányosok égő veszedelemmel a többi utasok testi épségének. Az új rendeletet táblákba vésvé kiszövegezik a kupékban és a vasuti állások folyosóján.

— Az utazás vége. Horog István 19 éves hosszupályai földmives, napszámos és Székely Gyula odaváló gazda egy vonaton jöttek tegnap délután Hosszupályából Debreczenbe. M. utáni a vonat zsúfolásig telve volt, mindketten a folyosóra szorultak. Itt Horog, hogy ne kegyjen tarisznyáját egész uton emelni, felakasztotta azt a Székely feje mellé egy kiálló vasdarabra. M. kor a vonat Debreczenbe érkezett, Horog leakasztotta tarisznyáját és egész barátságosan odaszólt Székelynek, hogy álljon fel, mert már Debreczenben vannak, Székely azonban félreértette ezt a barátságos felszólítást és dühbe jött, minek következtében hegyes végű botjával úgy szúrta meg Horognak arcát, hogy annak egy foga is kiesett. Horogot súlyos sérülésével a kórházba szállították, Székely ellen pedig megindították a büntügyi eljárást.

— Száz rablás, lopás, betörés. Szatmár-Érjék lapunknak: A csendőrség hetek óta tartó elkeseredett hajszát folytatott egy rabló cigány-Landa kézrekerítéséért. A banda tagjai: Lakatos László, Balog Gábor, Lakatos Péter, Nyári Balog István, Balog Ferencz, Várdi György, Balog Sándor, Balog Teréz és Varga Zsuzsi számos betörést követtek el és bejárják egész Szabolcs, Ugoicsa és Szatmár vármegyéket. Száznál több bűntett terheji őket.

— Meghalt a cigányok. Nem is tünik túl, ha a lapok a cigányok garázdálkodásáról írnak. Ez a nyughatatlan véru, megzabolázhatatlan, nomád fajta, amelyre nem ragad a civilizáció. Morálja egy-egy makulányit sem változott, megmaradt annak, ami volt századokkal ezelőtt: szilaj, szabadságát féltékenyen őrző rablólovagnációnak. Mindent megtesznek ellene a hatóságok, fogynak is napról-napra, minél szűkebbre szorul az őserdő, az irtatlan: annál kevesebb a vadvirág, a rélitarkas, az erdei fenevad és a cigány. Kihalnak szépen, megölik őket a kultúra, de addig rémek a falvaknak és megbaboláznak őket aig lehet. Pedig ez a borzalom már egy haladó romantika utolsó fejezete. Most a szomszédos vármegyékben garázdálkodtak, errevorátkozólag a következőket jelentik Szatmár-Érjék: Az utóbbi időben Bereg, Szabolcs és Szatmár megyében több száz betörést és betöréssel lopást követtek el. A csendőrség a nyomozás során annyi tudott megállapítani, hogy a betöréseket, lopásokat kőbor cigányok követték el, akik minden nap máshol ülnek fel tanyájukat. Csütörtökön megtudta a csendőrség, hogy a láposi erdőben egy cigánykaraván tanyázik. Hat lovas csendőr ment ki az erdőbe. Mikor a cigányok a csendőröket meglátták, el akartak menekülni, de már későn volt. A csendőrök körülfogták őket. A cigányok erre a kocsi mögé bujva, lövöldözni kezdtek a csendőrökre. Valóságos harc keletkezett a cigányok és csendőrök között. Közben négy cigány megszökött. A többieket, Lakatos Lászlót és kilenc társát hosszú harcu tán sikerült lefegyverezni. A cigányoknál a motozás alkalmával betörésből származó több kiló arany- és ezüstneműt találtak. Ezeket a csendőrség lefoglalta. Lakatos Lászlót és társait vasraverse szállították be a szatmári királyi törvényszék fogházába. A cigányok, mint a nyomozás során megállapították, 298 betörést és betöréssel lopást követtek el.

Öt évi fegyház egy emberéletért.

Esküdtszéki főtárgyalás.

Egy fiatal, még 20 éves ember állott ma az esküdték előtt, gyilkosság vádjával terhelt, a melyben az esküdték bűnösnek is mondotta ki, miért is az enyhítő körülmények figyelembevételével

5 évi fegyházra ítélték.

A tárgyalás lefolyásáról alábbi tudósításunk számol be:

Ez év február 13-án délután Tóth Ferencz 20 éves munkanélküli festősegéd betért Dobi Gábor (aligéssal Hermann Jenő Hadházi-utczán levő korcsnájába italozni. Itajozés közben beszélgetni kezdtek egymással, minek során k-k elmondta a saját baját a másiknak.

Mikor aztán az ital már kissé a fejükbe szállott, vajami vitás tárgy került fejszínre, amiről pár szó után alaposan összevesztek. A hangulat már egészen izzó volt, mikor Tóth Ferencz egyszerre felállott és kifizetve számláját, elhúzóztat a korcsnából. Azonban nem ment el, hanem a korcsma közelebb lesbe állott és megvárta Dombit, aki úgy 6 óra tájban este szintén ki is jött a korcsnából és hazafelé tartott. Alig tett azonban pár lépést, mikor Tóth Ferencz eldugrott rejtékelyéből és nyitott zseb késével feléje szurt Dombinak, akit csak könnyekben sebesített meg. Mikor Tóth látta, hogy ennek a szurásnak nem volt hatása, még egyszer beléütötte kését Dombiba, akinek ez

szív-erét metszette el és szonnal meghalt.

Tóth a gyilkosság után hazament, ahol bátyjának elmondta az esetet. Bátyja erre a rendőrségre vezette fel a gyilkos fiút, akit az ügyeletes rendőrtisztviselő azonnal előzetes le-tartóztatásba helyeztet.

Tetteért ma felelt az esküdték előtt, a melynek elnöke Tóth Aurél törvényszéki elnök volt. A vádlott töredelemesen beismerte a bűncselekmény elkövetését, melyvel szemben itas-ságával védekezett.

Az esküdték azonban a tanuk vallomása-ból nem látta ezt kétségjelentül megállapítható-nak, ezért

előre megfontolj szándék-kal elkövetett emberölés bűntettejében

mondták ki bűnösnek Tóthot, akit a bíróság — fiatal korát és itaságát tekintve véve — 5t évi fegyházzal sújtott.

Az ítélet kihirdetésénél a tárgyaláson jelenlevő vádlott testvérei és a meggyilkolt fiú édesanyja hangos zokogásban törtek ki.

Az ítélet ellen a kir. ügyész súlyosbítás-ért feleltetett. De semmiféle panaszt jelentett be a vádlott is.

Legújabb.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Szerbia Bulgária ellen.

Belgrád, május 27. (Saját tud. távirata.) A szkupstinában ma vették tárgyalás alá az új határok megjelölésének tárgyalását, a melynek folyamán elhatározták, hogy annektől a megszállott területeket s egyben utasították Pasics külügyminisztert, hogy Bulgáriának erre vonatkozólag azonnal küldje meg az ultimátumot. A mernyben Bulgária nem hajlandó teljesiten a Szerbia követelését, úgy fegyveres erővel fog annak érvényt szerezni.

Újabb szabadságolások.

Bécs, május 27. (Saját tud. táv.) A hadügy-miniszterium ma egy újabb rendeletben az 1905. és 1907. évi póttartalékosok szabadságolását el-rendelte

Halálos végű szerencsétlenség

Budapest, május 27. (Saját tud. táv.) Az Óbudai katonai gyakorlóterén a tüzérség gyakorlatozása közben fölrobbant egy tábori tarrack. Két katoná azonnal meghalt, négy súlyosan megsebesült. A hadvezetőség szigorú vizsgálatot iadított.

Szőnyegek, Papiakok, Függyönyök, ágy-, asztalterítők és Flanel takarok gyárosa.

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma

Tar Mihály és neje Tisza Erzsébet veszi kiskorú Veres Sándortól 6 hold 797 négyzetméter földet 4847 kor. 40 fillért.
 Gerő Lajos és neje Kálmánchelyi Előnóra veszi Goda Gábor és neje Csuka Zsófiától sámsoni házárt 3200 koronáért.
 Tar János és neje Szabó Juliánna veszi Ferenczi Jánostól balmazújvárosi ingatlant 3800 koronáért.
 Ferenczi János veszi Király Oábor és neje Post Zsuzsánától balmazújvárosi ingatlant 3800 koronáért.
 Özv. Béres Józsefné és Béres Mária veszi Tóth András és neje Katonka Esztertől balmazújvárosi ingatlant 940 koronáért.
 Balogh János és neje Dihen Eszter veszi Nagy Juliánna özvegy Főrizs Mihály-nétől debreczeni ingatlant 5000 koronáért.
 Gál Péter és neje Molnár Terézia veszi Ficzer István és neje Katona Rozáliától egykei házárt 1800 koronáért.

CSARNOK

Egy szív története.

Regény.

Irtá: F. H. Budnótt.

55.

XV.

A csinos Polly volt.

Mialatt ez történt, Framleigh látogatást tett Teddy Pophamnál.
 Teddy melegen köszöntötte barátját. Meg volt az a jó szokása, hogy barátait mindig melegen köszöntötte. De Framleighet, a legjobb barátját, még lelkesebben fogadta, mint a többieket. Kitérte karjait s fölugorva székből, az ajtóhoz rohant, a kezében tartott könyvet ledobván a földre.
 — Roppantul örvendek, hogy itt látlak! — kiáltotta elébe. — Igazán nagyon! Jer, jer, ül le és gyujts rá. Kitűnő szivar! . . . Nos, mi jó ujság van? Jól történt minden és nem cselekedt az öreg ur semmi rosszat se? Persze, hogy ne! Hiszen nem is tud rosszat cselekedni!
 Framleighs egy székre vetette magát és szivarra gyujtván, így szólt:
 — Köszönöm! . . . Köszönöm! De még ne gratulálj, fiam. Még ne lelkesedjél olyan nagyon. A híreket két szóba foglalhatom össze: „koldus vagyok”!
 Mikor ezután Teddy izgatottsága lecsillapult, elbeszélte az egész esetet, úgy amint Cicelynek is elbeszélte.
 Tagadhatatlan, hogy Teddy nyugtalanabb lett az eset hallatára. Ide-oda hűzódózott a székevel, köhécselt, űhmegett; mikor pedig a kapitány befejezte elbeszélését, kipattant Teddyből:
 — Oh, oh, oh! Bizony ezek nem épp kedvező kiáltások! De . . . igazán . . . de akárhogy töröm a fejemet, az nem fér bele, nem fér bele, hogy mint jutott a nagybácsid arra az öltöire, hogy adósságaidat kifizesse?
 — Édes fiam, — felelte Gaston, — nem fizette ki!
 Teddy szinte kiugrott a székből és kipirultan, izgatottan kérdezte:
 — Nem fizette ki? . . . Nem fizette ki? . . . Hát akkor ki fizette ki?
 — Én is ezt szeretném tudni . . . Épp azért jöttem, hogy megkérdezzem.
 Teddy most még kipirultabb, még izgatottabb lett. S Framleigh ezt észrevette és most átható, kíméletlen tekintettel nézett Teddyre, mert — s ez a gondolat már néhány óra óta motoszkált a fejében — gyanakodni

kezdett, hogy Teddy csak tettei, hogy ne tudja a dolgot . . .
 — De miért éppen én . . .
 Gaston közbevágott:
 — Ayért épp tesozzád, mert [te megfogod nekem mondani . . . mert te tudod . . . mert senki más nem tudja olyan jól, mint te, Ugy-e igaz, te jó fiú?]
 S Gaston fölállott s kezét nyujtotta Teddynek. S még tovább biztatta:
 — Ne iparkodjál tovább is titkolni. Nincs már semmi célja. Te magad tetted!
 Ez volt a képzelhető legrosszabb, ami Teddyt érthette. Fel is ugrott, mint a mókus.
 — Nem, nem! — kiáltotta. — Én nem Szavamra mondom, Gaston. Én nem! Eletemben sose tevedtél ekkorát. A jó szándékom meg lett volna nekem is. De hogy pénzem nem volt, ezt tudod jól. Az én kis pénzemről bizony nem teinek ilyesmire!
 Folytatjuk.

Igazgató-szerkesztő.
RÁCZ-RÓNAY KÁROLY.

Szliács aczélfürdő.
 Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdus vasforrás. Legjobb vasat tartalmazó ivóforrás beisó használatra. Idény május hó 15-től szeptember hó 31-ig. Felülmulhatatlan verszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinc és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erőss munkásság után. Mint fürdőorvos Dr. Nádasy István hív. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapestén át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust, utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben sítb. ad a: Fürdőigazgatóság, Szliács (Zólyom-megye.)

Hársfalva
 gyógyfürdő

klimatikus gyógyhely.

Vasúti állomás, posta és távirás. 280 méter magasságban fekszik a tenger színe felett. **Fürdőidény május 1-től szeptember 30-ig.** Gyönyörű fekvés, ócsodus hársfa- és fenyőerdők. Kényelmes és olcsó ellátás, modern berendezés, hidegvíz gyógyintézet, sós és fenyő belégzőtermek (Inhalatorium) savanyvízes és vasas ásványvíz-fürdők, orvosi felügyelet alatt álló kitűnő vendéglők **Gyógyvíze kitűnő hatása** tüdőbajok, malária (moesárláz), gégehög- és tüdőhurut, máj- és lépdegánatok, hólyaghurut specíficus a görvélves esont bántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histéria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria, vérbajok, köszvény, görvély, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, sápkór, havi zavaroknál **Részleteobb felvilágosítással szolgál:**
 a fürdőigazgatóság Hársfalva (Bereg-m.)

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar ingatlan-rend tulajdonja. Elsőrangú kónes hővízi gyógyító ló; modern berendezésű gőzfürdő, kényelm. iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, kónes hölgyek és urak részére. Török- és anarványfürdők; hőleg-, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitűnő ered. ményne használatnak főleg csuszabántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezeléjintányos árak. — Gyógy- és zenedi nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az igazgatóság.



Egy okos fej

elsajátítja ezen vívmányokat, melyekkel a tápszerkémia a háziaszonyt megajándékozta.

- Dr. Oetker sütőpora a 2. f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, kócskát és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és kelesztéket lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.
- Dr. Oetker pudringpora a 2. f. tejjel össze, gyermekeknek és felnőtteknek esontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.
- Dr. Oetker vaníliapora a 12 f. csokoládé, tea, pudring, tej, mártás és krém vaníliázására szolgál és teljesen pótolja a drága vanília esővet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vaníliás-esszének felel meg. Kimerítő használati utasítás minden csomagban. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériákban. Venyek ingyen.
- Dr. OETKER, Baden-Wien.

Gutmann Testvérek

köszénbányái

Budapest, V. Béla-utca 6. sz.



Interurbán telefon: 33.

- Elsőrendű porosz** darab-, kocka és diószén, szoba és konyhafűtésre.
- Ostrau-dombraui** darab-, kocka-, dió és aknászén.
- Ostrau mosott**, gép- és kazánfűtési célokra, finom és durvaszemű kovácszén.
- Drenkovi szén**, ipari célokra, saját gőzösűnkkel szállítva.
- Ostrau-dombraui pirszén**, öntöde és szivógázmotor célokra.
- Ostraui-légszeszpirszén**, szobafűtésre
- Ostraui-köszénbrikett**, 3 kilogramos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez.
- Minden vasut- és hajóállomásra szállítva.

Fürdőmegnyitás.

Van szerencsénk értesíteni a mélyen tisztelt közönséget, hogy Debreczen—De-recske—Nagyvárad vonalközpontján levő

Konyári Sóstó Gyógyfürdőt

Május 1-én, Aidózésütörtökön ünnepélyesen megnyitottuk.

Köztudomásu hogy eme szakemberek által századok óta női bajok, köszvényes, csuzos görvély és bulyakór s aranyeres bántalmak s bőrbetegségekről első helyen ajánlott hazai fürdő, páratlan olcsó, pedig ma már a kényebb igényeket is kielégíti. Van vasúti megállója a telepen naponta vasár és ünnepnapokon négy vonattal. harmincöt vendégszoba, beton alapzattal ellátott marványcement és fakadás fürdőszobái, közös fürdő szórakozásokra, fedett kuglizó, csolnakázó, teniszpálya, gyógyterembe biliárd s több ujságok, szépen parkirozott és befásított séta s pihenő helyek, van kitűnő magyar és francia konyhája, hűsítő italok, mindenütt pedáns tisztaság, cigányzene, gyszerű levelek s lapok feladatnak. Távirás Bajonta Bihar. Fürdőorvos dr. Széll Kálmán. Igazgató Király István, ki a telepen állandóan kint lakik, a fürdő minden ügyében eljár és intézkedik. Konyári sóstó fürdő tulajdonosai.

Alapított 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND

Könyvnyomdája

Darabos-utca 7. szám.

Levélpapírok, falragaszok,
számlák, meghívók, név-
jegyek és minden egyéb
nyomdai munkák a leg-
pontosabban készíttetnek.
Szedőgép. Telefon 412.

